

Nr 85.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 maj 1912 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
upplåtande af lägenheter från det till kronopark af-
satta förra militiebostället Andersön nr 1 i Jämtlands län.*

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 26 april 1912 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 263, har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att fyra i statsrådsprotokollet närmare angifna, med nr 1, 2, 3 och 4 betecknade lotter af det i Sunne socken af Jämtlands län belägna, till kronopark afsatta förra militiebostället Andersön nr 1 må hvar för sig från hemmanet upplåtas med tillämpning af föreskrifterna i kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag ifråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser, dock med rätt för nuvarande innehafvarna af lotterna nr 1 och 4 att erlægga köpeskillingarna under loppet af 10 år med en tiondel årligen samt med förbehåll om skyldighet för innehafvaren

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 10 saml. 49 häft. (Nr 85—89.) 1

af lotten nr 1 att utan ersättning tåla, att öfver lotten anläggas och begagnas en högst 4 meter bred utfartsväg till förmån för lotten nr 2.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»Jämlikt nådigt bref den 6 juli 1888 har det i Sunne socken af Jämtlands län belägna förra militiebostället 1½ mantal Andersön nr 1 i sin helhet ställts under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning från den 14 mars 1889, och utgör egendomen nu kronoparken Andersön. Densamma består af flera skiften, hvaraf tre — Önsvedetorpets första skifte, Önsvedetorpets andra skifte eller Svedjeskiftet och Slandromstorpetets skifte — äro belägna omkring 1 mil från hufvudgården.

Hos domänstyrelsen har arrendatorn af Önsvedetorpet Olof Johansson i skrift den 29 november 1906 anhållit, att han, som sedan år 1900 och hans fader därförut under omkring 25 år arrenderat torpet, måtte få genast eller vid då löpande arrendetids utgång den 14 mars 1910 inköpa torpet med det därtill hörande Svedjeskiftet med rätt för honom att erlagga köpeskillingen under loppet af 10 år med 1/10 årligen.

I häröfver afgifvet yttrande har vederbörande jägmästare anfört, att med hänsyn till Önsvedetorpets aflägsna belägenhet och då det lämnade blott 50 kronor i arrende, det syntes fördelaktigt, att torpet försåldes, dock med undantag af Svedjeskiftet, hvilket vore beläget omkring ½ mil från torpet och invid kronoparken Svedje, i samband med hvilken detta skogsskifte lämpligen borde förvaltas. Tillika har jägmästaren framhållit önskvärdheten af, att jämväl det i Frösö socken belägna Slandromstorpet under kronoparken Andersön försåldes, emedan detta torp låge aflägst från kronoparken och lämnade blott 30 kronor i årligt arrende. Öfverjägmästaren har biträdt jägmästarens mening.

I anledning häraf har domänstyrelsen låtit under år 1908 i behörig ordning verkställa saluvärdering å ifrågavarande torp. Af instrumentet öfver denua förrättning inhämtas bland annat följande.

Torpen voro vid tiden för värderingen utarrenderade till den 14 mars 1910, Önsvedetorpet till ofvanbemälda Johansson och Slandromstorpet till Per Eriksson.

Önsvedetorpet är beläget vid Storsjöns strand, intill landsvägen mellan Sunne och Hackås, omkring 3 ½ kilometer från Sunne kyrka och 2 kilometer söder om Orrviken, där poststation finnes, hvarjämte det till torpet hörande Svedjeskiftet är beläget inom Svedje bys område omkring 5 kilometer öster om Önsvedetorpet. Slandromstorpet ligger

i Frösö socken, omkring 12 kilometer från hufvudgården vid Storsjön, 5 kilometer öfver sjön rätt söderut från staden Östersund, vid landsvägen mellan Sunne och Marieby kyrkor. Torpet är vid skifte i Slandroms by förlagdt i 2 skiften, ett inägoskifte och ett skogsskifte, det senare beläget omkring 3 kilometer söder om det förra. Önsvedetorpets första skifte vid Orrviken omfattar 35.909 har, hvaraf 25.646 har afrösningsjord, Önsvedetorpets andra skifte eller Svedjeskiftet 2.230 har, Slandromstorpets första skifte eller inägoskiftet 4.348 har samt dess andra skifte eller skogsskiftet 12.911 har, tillsammans 55.398 har, hvaraf 12.5216 har tomt, åker och äng, 41.0984 har afrösningsjord samt 1.778 har impediment.

Båda torpens åbyggnader tillhöra de nuvarande torparna, utom 7 lador å Önsvedetorpet, hvilka uppförts af virke från kronans skog. Åkerjorden är, särskildt hvad Önsvedetorpet beträffar, mindre väl häfdad. Den till torpen hörande skogsmarken är delvis försumpad, förutom att större delen af skogsskiftet till Slandromstorpet består af myrmark. Endast 0.7 har af Svedjeskiftet är beväxt med vacker timmerskog, Den öfriga delen af detta skifte består af sämre, dock odlingsbar ängsmark. På Önsvedetorpet födas 1 häst, 2 kor och 6 får; på Slandromstorpet ej mer än högst 2 kor och några får.

Uppskattningsmännen, som ansett det icke vara till någon fördel att i kronans ägo bibehålla de båda långt från kronoparken Andersön belägna torpen, hafva föreslagit, att torpskiftena måtte försälgas i 4 lotter, hvar och en såsom afsöndring, första lotten om 18.823 har, utgörande norra delen af Önsvedetorpets första skifte, hvilken del å en af förste ländtmätaren A. O. Gislén år 1907 öfver torpet upprättad karta betecknats med nr 1 och å hvilken del de Olof Johansson tillhöriga husen vore uppförda, till denne, andra lotten om 17.086 har, utgörande den obebyggda och icke odlade södra delen af samma skifte, å nyssnämnda karta betecknad med nr 2, till den högstbjudande, tredje lotten om 2.230 har, utgörande Svedjeskiftet, likaledes till den högstbjudande, samt fjärde lotten om 17.259 har, utgörande Slandromstorpets två skiften, till torpets nuvarande innehafvare Per Eriksson. De båda torparna skulle för första och fjärde lotterna betala de saluvärden, som åsatts lotterna. Saluvärdena hafva beräknats med hänsyn till uppskattningsmännens förslag, att å torpens ägor varande träd, som hölle 12 engelska tum i diameter och däröfver 1.3 meter från roten, skulle före försäljningen utstämplas och särskildt försälgas för kronans räkning.

Enligt förslaget skulle de fyra lotterna tilldelas följande ägoslag och åsättas nedan angifna saluvärden:

Lottens nummer	Inrösnings- jord hektar	Afrösnings- jord hektar	Impedi- ment hektar	Summa hektar	Saluvärde kronor	Däraf för skog kronor
1	8.585	9.260	0.978	18.823	1,500	970
2	—	16.386	0.700	17.086	1,300	815
3	1.5336	0.6964	—	2.230	400	270
4	2.403	14.756	0.100	17.259	900	110
Summa	12.5216	41.0984	1.778	55.398	4,100	2,165

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har tillstyrkt bifall till uppskattningsmännens förslag samt öfverlämnat från de båda torparna ingifna, af borgen åtföljda erbjudanden att inköpa lotterna nr 1 och 4 till åsatta saluvärden.

Då områdena vore belägna långt från själfva kronoparken och icke för beredande af bostäder åt skogsarbetare eller af annan anledning syntes böra bibehållas i kronans ägo, har jämväl domänstyrelsen tillstyrkt förslaget samt därvid meddelat, att styrelsen förordnat om utstämpling till försäljning för kronans räkning af alla å de till försäljning ifrågasatta delarna befintliga träd af förenämnda från värderingen undantagna dimensioner äfvensom att styrelsen gått i författning om utarrendering af Önsvedetorpet och Slandromstorpet för tiden till den 14 mars 1912. Enligt domänstyrelsens mening borde köparen af lotten nr 1 tillförbindas att utan ersättning tåla, att öfver lotten anlades och begagnades en högst 4 meter bred utfartsväg till förmån för lotten nr 2.

För egen del finner jag goda skäl tala för en försäljning af de föreslagna fyra lotterna. I fråga om sättet för försäljningen tillåter jag mig påpeka, att, då här är fråga om försäljning af områden från en icke inköpt skogsegendom i Norrland, nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egna hemslägenheter från vissa kronoegendomar icke är tillämplig i förevarande fall. Emellertid synes mig samtliga ifrågavarande områden lämpligast böra upplåtas i enlighet med de i samma kungörelse angifna grunder. Enligt hvad jag inhämtat, äro berörda områden utarrenderade för en tid af ytterligare ett år, räknadt från den 14 mars 1912.»

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande proposition.

Stockholm den 13 maj 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

I beslutet hafva deltagit: från *Första* kammaren: A. T. Odelberg, G. L. De Geer, P. Paulson, G. Tamm, A. H. Fahlén, E. A. Lindblad, A. Pers, A. H:son Wachtmeister; från *Andra* kammaren: D. Persson i Tällberg, N. Persson i Malmö, S. Linders, P. O. Lundell, P. Hellström, O. Nilsson i Tånga, C. L. Olausson, V. A:son Ekerot.
